

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 2 שנה 2024

בית ספר: בית הספר לקיימות מייסודן של החברה לישראל, כיל ובזן B.A

יציבות משטרית נוכח אסונות

מרצים/ות:

פרופ' תמר הרמן tamar.hermann@post.runi.ac.il

פרופ' יואב יאיר yoav.yair@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' קים ויקטור kim.victor@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	3875	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	2	נקודות זכות:	2
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	242387500	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

משטרים שונים מניבים בדרכים שונות לאסונות טבע ואסונות מעשה ידי אדם. למשל, ברית המועצות הקומוניסטית הגיבה לאסון בכור בצ'רנוביל ב-1986 אחרת מיפן הדמוקרטית לאירוע דומה בפוקושימה ב-2011, בגלל השוני במבנים השלטוניים ובתרבויות הפוליטיות שלהן. סוג המשטר, דמוקרטי או לא-דמוקרטי, מכתב את מידת הריכוזיות של קבלת ההחלטות הלאומית, את מידת השקיפות לגבי היקף הנזק ומשך הזמן הצפויים של הארוע, ומכאן גם את היכולת לגייס את הציבור לפעולה הנדרשת. משטרים דמוקרטיים ולא-דמוקרטיים נבדלים זה מזה גם בערך שהם מייחסים לחיי אדם, מה שבתורו מכתב את אסטרטגיית הפעולה שבה יבחרו בבואם להתמודד עם אסונות מהסוגים שבהם אנחנו עוסקים.

קורס זה נועד לתאר ולנתח את הקשרים בין סוגי המשטרים (דמוקרטיים או לא דמוקרטיים למיניהם) לאופן התמודדותם עם אסונות מעשה ידי אדם (פעולות טרור, דליפות רעלנים או קרינה ממתקנים

תעשייתיים וצבאיים ועוד) או אסונות טבע (רעידות אדמה, התפרצות הרי געש, בצורת, שריפות, מחלות ועוד). כמקרה מיוחד נדון במשבר האקלים כמשבר מתגלגל בעל השפעה ארוכת טווח. לסיום, נבדוק את תקפות ההנחות שמטרים דמוקרטיים מגיבים אחרת לאסונות ממשטרים לא דמוקרטיים ושיש שוני בעמידות של משטרים שונים לזעזועים פוליטיים בתגובה לאסונות, בשל ההבדלים בעומק הלגיטימציה הציבורית שלהם. נבחן גם את אופני הביטוי בתרבות הפופולרית (קולנוע, סדרות טלוויזיה) של אסונות במדינות ובתרבויות שונות ונסה למצוא קשרים (ככל שיש כאלה) בין סוג המשטר לבין דרכי הייצוג של התגובות של הרשויות והאזרחים לאסון.

מטרות הקורס

הקורס נועד לבחון האם ואיך אסונות מעשה ידי אדם ואסונות טבע מייצרים תגובות שונות של משטרים מסוגים שונים (דמוקרטיים ולא דמוקרטיים) וכיצד משטרים מסוגים שונים מגיבים על אסונות כאלה.

מבנה ציון הקורס

תרגיל אמצע הסמסטר - משקל של 20% (ציון מינימלי 60 בכל אחד מהתרגילים כתנאי להגשת עבודת הגמר).

עבודת גמר - 80%.

בשל מלחמת "חרבות ברזל" אין חובת נוכחות בכיתה (*אשר ינקלטו), אולם אנחנו ממליצים בכל לב להגיע לשיעורים.

שעות קבלת מרצה

פרופ' יואב יאיר, בימי ראשון, 1300-1400 בחדר SL407, בתיאום מראש במייל או בווטסאפ 0525415091

פרטי עוזר הוראה

קים ויקטור

kimvictor190996@gmail.com

רשימת קריאה

ביבליוגרפיה מהצד המשטרי:

Michael Guggenheim, Introduction: Disasters as Politics – Politics as Disasters

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/1467-954X.12121>

,Kevin Arceneaux, Bert N. Bakkerb, Sara B. Hoboltc, and Catherine E. De Vries

?Is COVID-19 a Threat to Liberal Democracy

[/https://psyarxiv.com/8e4pa](https://psyarxiv.com/8e4pa)

Mariya Y. Omelicheva (2011) Natural Disasters: Triggers of Political Instability?, *International Interactions*, 7:4, 441-465, DOI: [10.1080/03050629.2011](https://doi.org/10.1080/03050629.2011)

SK Schneider , **Governmental response to disasters: key attributes, expectations, and implications**

Handbook of disaster research, 2018 – Springer

Thung-Hong Lin, Governing Natural Disasters: State Capacity, Democracy, and Human Vulnerability. *Social Forces*, Volume 93, Issue 3, March 2015, Pages 1267–1300, <https://doi.org/10.1093/sf/sou104>

רמי קפלן , גלובליזציה נאו־ליברלית, תאגידים רב־לאומיים והכישלון של רפורמת האקלים הגלובלית

[/https://doi.org/10.1093/sf/sou104](https://doi.org/10.1093/sf/sou104)

The Cultural Scene of Disasters: Conceptualizing the Field of Disasters and Popular Culture

Stephen R. Couch src@psu.edu [View all authors and affiliations](#)

Volume 18, Issue 1

<https://doi.org/10.1177/028072700001800102>

The landscape of disaster in film 2000-2020

[Samantha Montano](#), [John Carr](#)

Disasters, 46,2, 545-566, 2022

ביבליוגרפיה מהצד של אסונות טבע ומעשי ידי-אדם:

Xu et al., 2016, Natural disasters and social conflict: A systematic literature review. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 17, 38-48. doi.org/10.1016/j.ijdrr.2016.04.001

Symanski, E., An Han, H., Han, I., McDaniel, M., Whitworth, K., McCurdy, S., . . . James, D. (2022). Responding to Natural and Industrial Disasters: Partnerships and Lessons Learned. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 16(3), 885-888. doi:10.1017/dmp.2020.467

Sun, R., Gao, G., Gong, Z. et al. A review of risk analysis methods for natural disasters. *Nat Hazards* **100**, 571-593 (2020). <https://doi.org/10.1007/s11069-019-03826-7>